

Eltelnetworks Oy, Tuomo Ostamo
tuomo.ostamo@eltelnetworks.com

Viite: Lausuntopyyntö 9.5.2022

Asia: Voimajohdon rakentaminen Kärkölään

Eltelnetworks Oy on laatinut Nivos Verkot Oy:n toimeksiannosta suunnitelman uuden 110 kV voimajohtoyhteyden rakentamisesta Järvelän sähköasemalle Kärkölässä. Valmistelussa on tutkittu kahta vaihtoehtoa (VE 1 Järvelä-Sirkkosuo ja VE 2 Järvelä-Hovinmäki). Museo on antanut hankkeesta lausunnon 3.8.2021. Tarkempaa jatkosuunnittelua on tehty VE 2 pohjalta. Hankkeeseen on liitetty selvityksinä muinaisjäännös-, luonto-, maisemaselvitykset sekä Natura-tarveharkinta.

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää lausuntonaan hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suoritettu muinaisjäännösinventointi täyttää Museoviraston asettamat laatuvaatimukset suoritettuna tutkimuksen ja dokumentoinnin suhteen. Edellä esitetyn perusteella ja viitaten 3.8.2021 antamaansa lausuntoon, museo kuitenkin edellyttää, että jos hankkeessa päädytään muuhun voimajohtolinjaukseen (ks. oheinen karttaliite, kartat 1 - 3) kuin inventoitu alue, on muinaisjäännöselvitystä täydennettävä: Kyseiset alueet on myös inventoitava. Inventoidulta alueelta havaitut ja mahdollisilla täydennysinventoitavilla alueilla sijaitsevat muinaismuistolain (295/1963) suojaamat muinaisjäännökset on myös huomioitava hankkeessa muinaismuistolain edellyttämällä tavalla.

Muista osin museolla ei ole huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

VE 2 halkaisee maakunnallisesti arvokkaan Toivomäen kulttuurimaiseman, jota koskee Päijät-Hämeen maakuntakaavassa (2014) määräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.* Teuronjokilaakson peltotasangon maisematyyppiä edustavalle maisema-alueelle on tyypillistä avara ja tasainen maasto laajoine viljelyksineen. Toivomäen kulttuurimaiseman arvopiirteitä ja hankkeen vaikutuksia niihin ei ole erikseen avattu ja arvioitu. Luonto- ja maisemaselvityksessä on ainoastaan todettu: *Voimajohdon rakentaminen tähän muuttaisi maisemaa kohtalaisesti, mutta ei aiheuttaisi esimerkiksi suuria varttuneen puuston hakkuita eikä sijoittuisi vanhojen tai muidenkaan rakennusten pihapiiriin.*

VE 2 reitille sijoittuu myös Järvelän osayleiskaavassa (2004) suojeltu Toivomäen alue (s-1). Reitin välittömään läheisyyteen jää myös osayleiskaavassa suojeltu Skyttälän tilakeskus (s-1) sekä maakunnallisesti arvokas radanrakentajien kalmiston alue (Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014). Näitä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ei ole mainittu tai voimajohdon vaikutuksia niiden osalta arvioitu luonto- ja maisemaselvityksessä, vaikka on oletettavaa, että maisemallisia vaikutuksia kohdistuisi myös niihin. Ympäristöselvityksessä kohteet on mainittu. Selvitykseen on liitetty vain yksi havainnekuva Toivomäen peltoaukean kohdalta. Museo on esittänyt aiemmassa lausunnossaan, että voimalinjan vaikutukset kulttuurimaisemaan tulee selvittää myös havainnollistaen, jotta ne voidaan arvioida.

Maisemaselvityksessä on todettu VE 2 suuremmat vaikutukset maisemaan ja tarve neuvotella viranomaisten kanssa hankkeen yhteensopivuudesta kulttuurimaisemaa koskevien kaavamääräysten kanssa. Yhteensopivuuden arvioimiseksi selvitysaineistoa ja vaikutusten arviointia tulee täydentää ja täsmentää. Selvityksessä tulee eritellä alueiden keskeiset kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot ja arvioida myös havainnollistaen voimajohtolinjan vaikutuksia niihin.

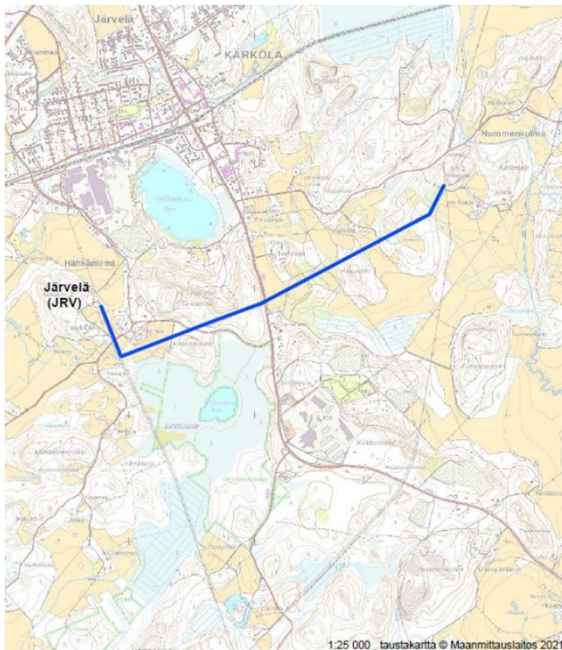
Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Reetta Nousiainen

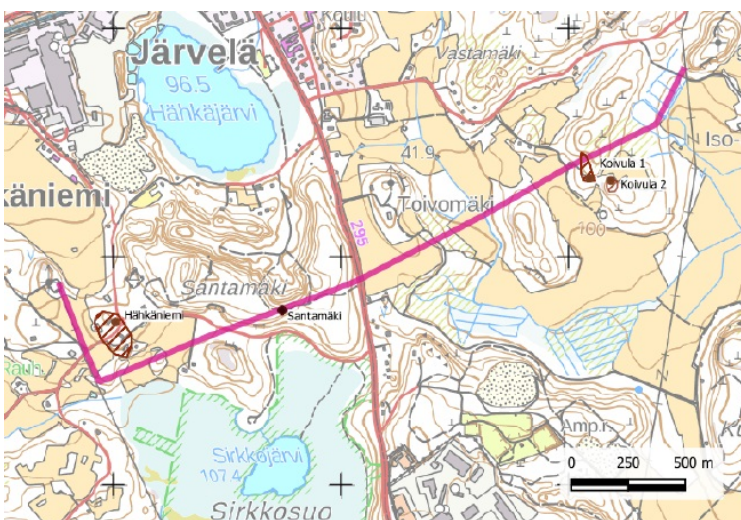
Liitteet: Karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Kärkölan kunta, Hämeen ELY-keskus

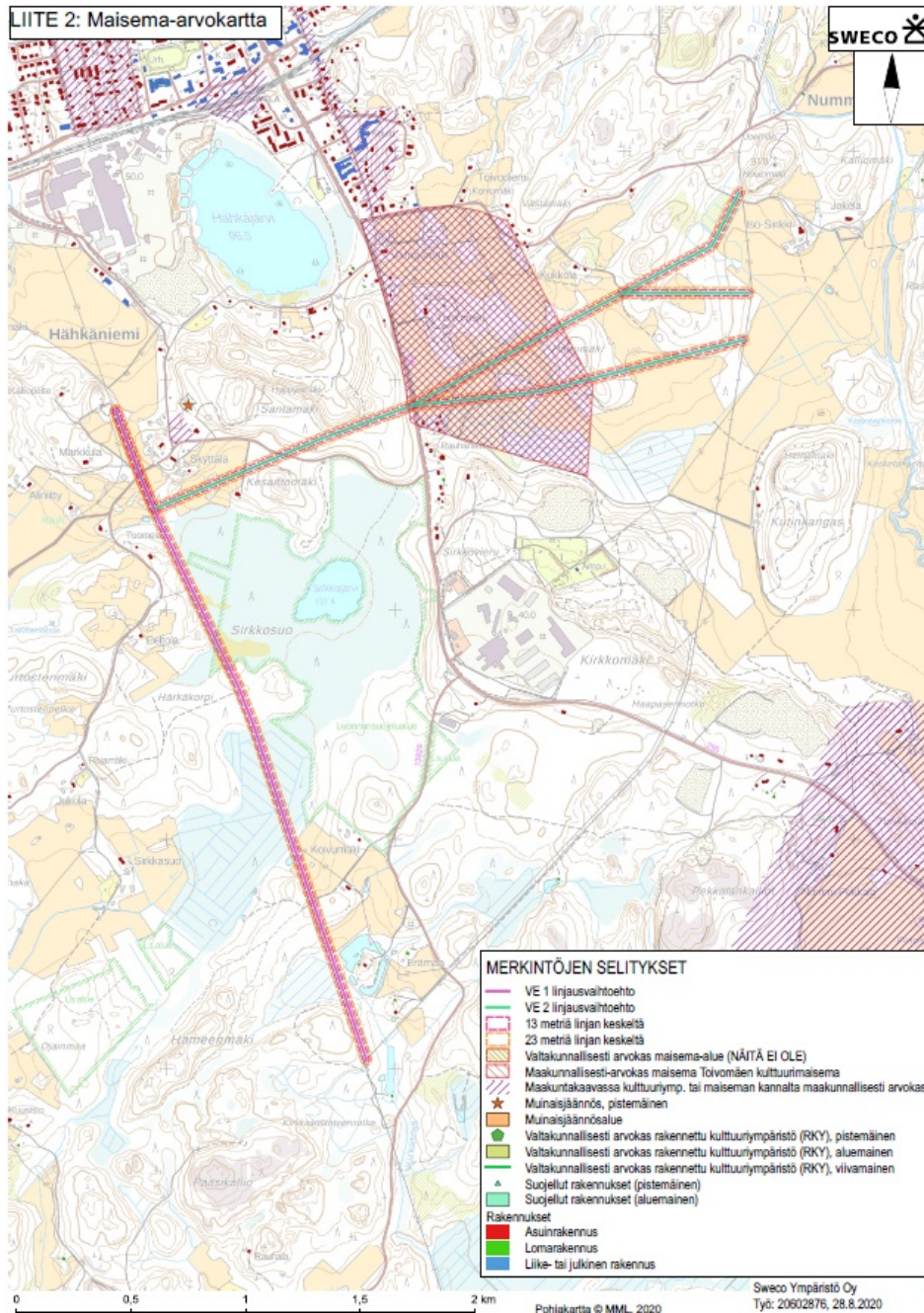
Karttaliite

Kartta 1. Museolle toimitetun lausuntopyynnön kartta (s.2).

Kartta 2. Muinaisjäännösinventoinnin aluekartta (S. Kärkkäinen 2021: Kärkölä. Hähkäniemi-Nummenkulma voimajohtoreitin arkeologinen inventointi s. 4.).

Kartta 3. Maisema-arvokartta, johon merkitty voimajohdon linjausvaihtoehdot. (Sweco oy 2020: Järvelän 110 kv voimajohdon luonto- ja maisemaselvitys sekä Natura-tarveharkinta, Liite 2)